

[Kai Moltke.]

Det er nøjagtig den form, som blev anvendt af FNs generalsekretær, og jeg har intet at indvende derimod. Jeg er også enig i, at selvfølgelig må den anden part gå med til at gå til forhandlingsbordet, og jeg forstår ikke rigtig, når det er blevet sagt her i salen, at det har været ensidige henstillinger til Amerika, at det har været ensidige henvendelser til den ene part i striden; der er dog flere gange af udenrigsministre her i tinget også rettet appel til Hanoi.

Men jeg må sige, jeg på dette felt måske savner en tilkendegivelse af et af de punkter i U Thants appel, som folketinget i sin tid godkendte, nemlig at en betingelse for, at man når til fred, er FLNs anerkendelse som en ligeberettiget forhandlingspartner. Der er folk, der siger, at FLN kan jo blive repræsenteret af Hanoi. Jeg tror, man med større ret i dag kunne sige, at de, som kalder sig en regering i Saigon, i lige så høj grad kunne lade sig repræsentere af Dean Rusk og Washington, og jeg kan ikke lade være med ved denne lejlighed at minde om, at et af vore primære krav til en ændret Vietnampolitik er, at vi skulle have noget mindre officielle forbindelser eller rettere sagt afbryde de diplomatiske forbindelser med Saigonregeringen, hvis egentlige magt hviler på tilstedeværelsen i landet af en halv million amerikanske soldater.

Så er jeg helt enig med udenrigsministeren, når han siger, at vanskeligheden ved FN-indgriben ligger jo i, at kun den ene part er repræsenteret i FN, og jeg er indforstået med, at vel også forhandlinger mellem de magter, som i sin tid underskrev Genèvekonventionen, må være udgangspunktet for en fredeligørelse. Endvidere hilser jeg med stor glæde, at udenrigsministeren siger, at Genèveaftalerne forudsætter en tilbagetrækning af alle fremmede styrker fra Vietnam, og at der ikke kan være tvivl om, at en sådan tilbagetrækning må være et af de centrale led i en fredsordning. Jeg må blot minde udenrigsministeren om, at en af hans forgængere i embedet i sin tid på forespørgsel fra mig gik videre og udtrykte sig sådan, at frie valg i Vietnam ikke kan finde sted under en amerikansk besættelsesmagt; jeg tvivler ikke om, at udenrigsministeren også deler dette synspunkt.

Dernæst til en række af de andre problemer, som er nært knyttet til Vietnamproblemet. Jeg kender udenrigsministerens indsats og den danske indsats for at bryde Kinas isolering fra den øvrige del af verden ved at tilstå Kina dets lovlige rettigheder inden for De Forenede Nationer. Der er jo gjort et stort, men desværre hidtil forgæves arbejde. Men når det i et afsnit hedder, at Kina nu er på vej til at blive en atommagt, når man siger, at et vigtigt forhold i denne forbindelse er takten i den kinesiske oprustning med kernevåben og langtrækende fremførelsesmidler, og at det bl. a. er dette forhold, som influerer den amerikanske politik i Sydøstasien og tillige visse sider af de amerikanske rustningsbestræbelser på kernevåbenområdet, så må jeg sige, at jeg bliver nødt til at tage et vist forbehold. Jeg tror, at først fransk og senere amerikansk væbnet magts tilstedeværelse i det sydøstlige Asien og op ad Kinas grænser er en væsentlig årsag til, at Kina netop har ofret så mange økonomiske og finansielle ressourcer på også på dette punkt at være på højde med modstanderen i tilfælde af, at et angreb skulle true.

Om forholdene i Det mellemste Østen må jeg sige, at jeg tilslutter mig udenrigsministerens nøgterne fremstilling af de bestræbelser, der er gjort for at skabe fred. Den ene forudsætning for fred er, at Israel eksisterer som stat og må anerkendes som stat. Den anden forudsætning for en forståelse er, at israelitiske tropper må trækkes tilbage fra de områder, som nu holdes besat. Men jeg bliver nødt til at drage en tredje faktor ind i billedet, som hænger sammen med hele u-landsproblemet, og som er en forudsætning, hvis der overhovedet skal kunne skabes orden i den arabiske del af verden.

Under Suezkrisen fik vi jo i og for sig, når vi læste handelstidenderne i Neue Zürcher Zeitung, i det franske Le Monde, i engelske blade, opgørelser, der viste, at selve den arabiske statsopbygning i dag er en hindring for løsningen af både flygtningeproblemer og meget andet. For her kunne man opgøre i hundreder af millioner pund, hvordan oliesheikernes afgifter fra de store olieskaber ikke benyttedes til udvikling af det arabiske område, men placeredes i